

MAI VILÁG

Szerkesztőség és Előfizetési Hely: Str. Bob (volt Klamester u.) No. 2. Szerkesztőség délután hat óra után Str. Regina Maria (v. Deak Perenc u.) No. 38 szám. — Telefon: Nappal 603, este 184. — Előfizetési ár: egész évre 300 lei, félévre 420 lei, negyedévre 220 lei és egy hónapra 80 lei. Kalföldre ezeknek az áraknak kétszerese. Hirdetések tarifa szerint. — Apróhirdetés egy szó 3 lei.

Cluj—Kolozsvár 1928.

POLITIKAI NAPILAP

Péntek, szeptember 7

A dobos ember

Jelent meg ma reggel újdonság gyanánt Kolozsvár uccáin. Erdély más városában, mint hirből tudjuk, nem ilyen korábbi újdonság, ilyen ingyen primőr a furcsaságokat kedvelő emberek számára. Pergette dobját ez a különös küldönc és ékes beszéddel hirül is adta, hogy mindenkinek, akinek vásárló kedve van, siessen a városi adóhivatal nagytermébe, ahol sok minden holmi kerül ma olcsó árverésre.

Az adóhivatal árverési csarnokában ma reggel azután párját ritkítő kiállítás rendeztek. Kiállítást állítottak össze kiszáradt bürokrata agyvelők ennek a városnak szomorú szegénységéből és szivfacsaró nyomorúságáról. Roskadtlábu székek, melyeket épen pihenést kereső fáradt emberek alól huzhattak ki, megrepedt fazekak, melyeket a tűzhelyről emelhetek le, meghasadt szekrények, melyekből az ünneplőre való rongyot dobálhatták szét, ütemüket vesztett varrógépek, melyeket megeresedett kezeiből kaparinthattak el: egy nyomorgó város rejteni való cafrangjait és lim-lomjait szedték kiállításba itten funkcionárusok.

Es megindult a szörnyűségés licitáció, melyben egy nyomorúságos emberpária széteső szekrényét ötvenöt lejért vásárolta meg egy másik nyomorúságos ember. Gondoljuk csak végig ennek az ujkori inkvizíciónak minden egyes fázisát. Egyenruhás, karhatalmas emberek jelenek meg egy munkáslakásban, hogy a szegény család tagjai ijedten, szégyenkezve bujkáltak el a szomszédok kíváncsi tekintete elől. Utána kidobálták a vackokat a szekrényből, hogy a kapu előtt álló halóságú szekérre emeljék a lekopott szekrényt. Már az egész ucca népe összeszaladt. A raktárba bevitték ezt a férges holmit, hogy ma azután hivatalos aktusok között ötvenöt lejért eladják a „legtöbbet ígérőnek”. Mennyibe került a magasságos államnak, hogy egy parányi emberhársnak szekrényét ötvenöt lejért, egy kilo hus áráért odaajuttassa egy rongyokba bugyolált másik emberfelének. Nem akarjuk túlozni, de az ötvenöt lejnek huszszorosát is felemészttette és a viviszekciós emberkinzás. És ha tudják, mert a gyakorlatból tudniok kell, hogy csak ilyen pár garast kapnak a szegény emberek senkinek sem kellő holmijaiért, miért nem hagyják ott ötvenöt lejért, amennyit talán a butoraitól megfosztott szinylődő család is ki tudna vereztekezni. Legfeljebb vasárnapra sem esznek húst...

Nem tudjuk, hogy miféle törvénybe ütközik az, amit itt még elmondandók vagyunk, nem tudjuk, hogy nem lázítás-e a fennálló rendszer ellen, nem ássa-e alá egyes tulbuzgó halóságok ténykedésének erejét és tekintélyét, de mi minden kocká-

zatát viselve a szónak, üzenni akarunk e nyomorgó város sokezer éhező emberének. És üzenetünk így szól: ki kell fejlődnie az emberi szolidaritásnak e város minden lakójában, hogy ne vegye meg senki szegény ember az ütött-kopott szét-

málló holmiját másik szegény embernek. Ezeknek a dobbal hirdett kufarkodásoknak olyan népteleneknek, olyan elhagyottaknak kell lenniök, hogy kiszáradt bürokrata szívek is a morális felelőség érzetére döbbenjenek.

Balant élve elfogták

(Bucuresti, szept. 5. Saját tud.) Tegnap este tíz órakor a Brassó melletti Sina Nouă községben elfogták Balant, a rablógyilkost. Egy Vasiliu nevű csendőr álrühába öltözve közelítette meg a haramiát és felajánlotta a szolgálatait. Majd mintegy tíz lépésnyire eltávolodott Balantól és fegyverével többször a rablógyilkosra lött, aki összeesett. Balan sebei súlyosak de nem életveszélyesek.

KÉT TESTVÉR SZORNYÚ ÖNGYILKOSSÁGA

A Balázs leányok egymást átölelve a Kolozsvárra berobogó vonat elé vetették magukat

A téglásuccai halálsorompó újabb önkéntes áldozatai

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. A Mai Világ tud.) Tegnap este futótűzként járta be a várost az a hír, hogy a Téglás-uccai halálsorompónál, hol az utóbbi két hónapban öt öngyilkosságot követtek el, megint ketten dobták el maguktól az életet. Az első hírek, amelyek hiányosak voltak, mindössze arról tudtak, hogy két kolozsvári úrlány, édestestvérek a vonat elé vetették magukat. A Mai Világ munkatársa rögtön a helyszínre sietett, hová együtt érkezett Boros rendőrkapitány, a harmadik kerületi rendőrség vezetőjével.

A Téglás-uccai halálsorompó

Az esti félhomályban néhány homályos alak vehető ki a Téglás-uccai vasuti sorompónál. Környékbeli lakók, akiket a halálhír a sorompóhoz vonzott. Az alacsony uttestről bokrokkal szegélyezett út vezet fel a vasuti töltésre, a kis órházhoz, melynek lakói borzalommal tekintenek minden járókelőre, attól félve, hogy az is a vonat elé veti magát. A sorompóór felesége, egy jól megtermett falusi asszony, kezét tördelve nézi a járókelőket és mikor az öngyilkosok után érdeklődünk, a bokrokkal szegélyezett töltés sötét sűrűjére mutat. A homályos bakterlámpa világa, amit a jó asszony előzékenyen rendelkezésünkre bocsájt, vérrrel borított sinekre veti pislakoló fényét. Egy-egy helyen a sinek csillogását sötét kis foltok szakítják meg. Lemorzsolódott testrészek...

A kísértetiesen süvítő szél meghajlítja a bokrokat, melyek szélesen előre vetik árnyékukat. A sötétben megcsuszom. Odavilágítok: vér, amely még nem alvadt meg... Egy lépéssel odább egy emberi kar véres foszlányokban, majd tíz lépésnyire egy szétmarcan-

golt törzs. Tovább megyünk. Sárga harisnyába bujtatott lábak. Megborzongató látvány és lépésről lépésre újabb borzalmak tárulnak elénk.

Boros rendőrkapitány az első rémes impresszió után alaposabb vizsgálat-hoz kezd és a lámpák fényét a hullák felé vetíti. Csinos fiatal női test fekszik a porban és halálsárga arcából gyönyörű fehér fogak villognak ki. Fehér blúza összeszaggatva. Arca kísérteties, de nyugodt. A halál sem tudja a csinos arcot eltorzítani. Boros komisszár, ki már sok hasonló esetet látott, megrendülve áll a hullák előtt és egy könnyet morzsol szét. Az egyik fiatal tizennyolc éves leánytest gyönyörű vonalakkal. A mozdony leszelte róla a lábait, de a test többi részén egy sérülés sem látszik.

A megtalált levél

A rettenetes környezetben neki állunk valami nyomot keresni. A vasuti órházról harminc méternyire egy öszszegyűrt olajfoltos levélborítékra akadunk, amely le van ragasztva. Rajta jól kiírt írással a címzés:

Felvilágosítás a rendőrséghez!

Boros kapitány felbontja a levelet, amely azután világosságot vet a két fiatal leány tragédiájára. A levelet írói:

Balázs Ilonka, Farkas-ucca 5. sz.
Balázs Pirokska, Fellegvári-ut 12. sz.

„Mi Olasztelekről valók vagyunk Udvarhelymegyéből és Kolozsváron varrólánycok voltunk” — fejeződik be a levél mely nagy nyomorukat jelöli meg végzetes tettük indító okául.

A primitív hangú levél teljes világosságot derít a két lány tragédiájára, kik inkább öngyilkossá lettek, mintsem a rossz utat válasszák. Mialatt a levelet

olvassuk, előkerül a vasuti ór, aki azután részletes felvilágosítással szolgál a tragédia körülményeiről.

„Rögtön rosszat sejtettem, mikor megláttam a lányokat a töltésen”

A vasuti bakter ijedt kicsiny emberke, aki hatalmas parasztszűrt visel. Mikor beszélni kezd, a környéken bámszködő kíváncsiak is köré sereglenek és az egyetlen száll csendőr, ki a hullákat őrzi, hiába kísérletezik azazal, hogy elkeresse őket. A kicsiny bakter nyel egy nagyot, keresztet vet és belékezd mondókájába:

— Este hat óra negyvenkor keresztül megy a vonat itt a sorompónál és nagyon vigyázok rá, hogy senki ne jöjjön olyankor a közelbe, mert már félek az emberektől, amióta annyi öngyilkosság történt itt.

— A vonatot szabályos tisztelegéssel fogadtam és alig, hogy elhalad előttem a mozdony, a bokrok közül két nő ugrik ki a töltés két oldalára, azután egy rettenetes sikítást hallottam és a többi látják az urak.

— A vonat elrobogott és én ijedten szaladtam a telefonhoz és jelentettem, hogy megint megölte magát itt két ember. Legjobb volna, ha bottal vernék el az embereket a töltés közeléből, — fejezi be mondókáját — és mély áhitattal megint keresztet vet.

A keresztet, az Élet keresztjét a szegény Balázs-leányok nem tudták tovább vinni. Nem játszottak szivárványok ellötük, mely örömesebb jövőt, ki egyensúlyozott boldogságot vetített volna eléjük. A két Balázs-leány sötét realizmussal nézte ezt a vergődő életet és még sötétebb pontot tett utána.

A maguk szomorú, nyomorúságos sorsa eltakarta előlük az Élet napos oldalát és maguk is örökre elbujtak egy bizonyos csuf este, hogy a napsugár, ha keresné is őket egyszer, sohase találhasson a két árva, szomorú Balázs-leányra.

(a. l.)

Ujabb iskolarendelet

(Bucuresti szeptember 5. Saját tud.) Anghelescu közoktatásügyi miniszter rendeletet intézett a magániskolákhoz, közölve velük, hogy ezeknek az iskoláknak tanrendje és a tanárok órabeosztása az állami iskolák tanrendjéhez tartozik igazodni. Az első és második osztályokban az új analitikus programot vezeték be, ellenben a III. és VII. osztályokban átmeneti tanterv szerint fognak tanítani. A miniszter egyben kötelezte a magániskolákat, hogy a román nyelvet, földrajzot román történelmet és francia nyelvet a nap első óráiban tanítsák.

Angol-francia közös hadgyakorlat

(Páris, szeptember 5. A Mai Világ tud.) Ma reggel megkezdődtek a Saarvidéken a közös francia—angol hadgyakorlatok. A szövetséges haderők rajnamenti hadgyakorlata Németországban óriási izgalmat keltett.

Ismét fellángolt a marosvásárhelyi kulturbotrány

A katolikus hívek kilépéssel fenyegetnek, ha Szlávik igazgatót nem hagyják helyén — Ellenáll az egyháztanács

(Tárgalmures-Marosvásárhely, szept. 5. A Mai Világ tud.) Hirt adtunk már arról a nagy elkeseredésről, mely Marosvásárhely egész katolikus társadalmát uralja, a miatt, hogy a státustanács iskola-felügyelősége Szlávik Ferenc marosvásárhelyi főgimnáziumi igazgatót állomáshelyéről Székelyudvarhelyre helyezte át.

Nyomban az áthelyezés híre megmozdultak a vásárhelyi hívek s úgy az egyháztanács, mint a tantestület tiltakozott a felsőbb intézkedés ellen. Kimondották, hogy Szlávik igazgató áthelyezése egyértelmű lenne a főgimnázium válságával s úgy az egyház vezetősége, mint a tanügyi testület messze-menő áldozatokat hozott a veszni induló iskolai ügy támogatására.

De nemcsak ez történt. Kimondta az egyháztanács azt is, hogy felír a státushoz a rendelet visszavonása miatt. Ugyanakkor tiltakozó feliratot is köröztek, melyet a hívek túlszáma írt alá. Jaross Béla apátplebános pedig, akit az igazgató elleni akció szervezésével vádolt meg a közvélemény, maga is késznek nyilatkozott az elharmarkodott és ártó rendelet reparálására.

Múltán keltett ezek után megdöbbenést az az újabb státusrendelet, mely felhívja Szlávik igazgatót, hogy új állomáshelyét, Székelyudvarhelyt foglalja el. Ezt a rendelkezést Marosvásárhelyen nyílt kihívásnak tekintik a közhangulat ingerlésére.

Már meg történtek a lépések, hogy az ellentállást megszervezzék.

Osztótorok az egyháztanács tagjai újabb ülésre jönnek össze. Ez alkalommal messze-menő intézkedéseket beszélnek meg.

— Aki botrányt akart, viselje érte a következményeket — mondta tudósítónk előtt egy kiváló vezető katolikus egyháztanácsos, — aki nem titkolta el aggodalmát a tekintetben sem, hogy ez a kulturbotrány dagadt affér a legmesszebbmenőleg kielezte az ellentéteket a marosvásárhelyi eklézsia plebánosa és a hívek között.

Általában a hangulat városszerte elkeseredett a szülők körében is, akik Szlávik Ferenc igazgató irradhatatlan agilitásától remélték biztosítva az intézet jövőjét. Jaross apátplebánost tartják az áthelyezés értelmi szerzőjének, aki ismert állásfoglalásával több ízben exponálta magát a leányoktatásért, még ha a főgimnáziumot kellene is evégből bezáratni. Ezért az általános közfelfogás az áthelyezés tényét, a főgimnázium közeli összeomlása beharangozásának tartja s lépten-nyomon halljuk, hogy ha a státus nem enged a közóhajnak s az áthelyezést vissza nem vonja, a katolikus hívek tömegesen lépnek ki egyházközségükből.

Jó lenne, ha a státusvezetőség nem engedné idáig mérgesedni a dolgokat s békésen intézné el vásárhelyi híveivel, ezt a kisebbségi kulturbotrányá dagadt — kánapört. Amely voltaképpen nem egyéb, mint egy túlzottan önbizakodó, papi embernek becsavagyó harca, világi híveinek akaratával szemben, a — csallhatatlanságért.

HARC A PIACI NAGY DRÁGASÁG ELLEN

A drágaság letörésére akciót kezd a kolozsvári városi tanács

Le kell küzdeni az élelmiszer uzsorát

(Cluj-Kolozsvár, szept. 4.) Az általánosan fokozódó drágaság a nagy közönség széles rétegein kívül már a hatóságokat is foglalkoztatni kezdi. A leromlott kereseti viszonyok, a folytonosan növekedő munkanélküliség által lecsökkent vásárlóképeségű közönség nem bírja meg azt az iramot, amelyre az elsőrendű fontosságú közszükségleti cikkek árai futottak.

Folytonos áremelés!

Kolozsvárott szeptember elején maximalizták a lisztárakat és a kukoricaliszt árát külön-külön két lejjel emelték, míg a buzaliszt árát 50 banival csökkentették. Szeptember negyedikén, a maximalizást követő negyedik napon, a kolozsvári pékek és lisztkereskedők egy küldöttsége jelent meg a városházán és hiteles adatokkal rávilágítottak, hogy a maximális árak megállapítása óta emelkedtek megejtő mértékben a kenyérek és kenyérszármazékok árai és további 50 banis áremelést kértek a városi tanácstól, hogy ne legyenek kénytelenek ráfizetni a maximális árakra. Hasonlóképpen a mészárosok is áremelést kértek, valamint a tejtermelők a tejárak magasabbra való megállapítását kívánták. Valamennyien adatokkal bizonyították igazságukat. Ezzel szemben a hár-

viszonyoknál csökkentő tendencia mutatkozik meg az egész vonalon.

Ez a helyzet, mely rövidesen lehetetlenné teszi a munkás, vagy a hivatalnok családok számára, hogy a legelémibb szükségleti cikkeket beszerezzék, komoly gondolkozásra késztették — nem az állami hatóságokat, amelyeknek elsősorban lenne kötelessége gondoskodni a drágaság letöréséről — a kolozsvári városi tanácsot. A kolozsvári városi tanács máj ülésén felszólalás hangzott el a drágaság ügyében és javaslatot tettek a drágaság letörésére.

Mi lesz a munkabérekkel?

A felszólaló rámutatott arra, hogy Kolozsvár lakói elsősorban hivatalnokokból és munkásokból rekrutálódnak, kik az élelmiszerek növekedő árai mellett ki vannak téve annak az eshetőségnek, hogy minden más szükségletüket kielégítetlenül hagyják, hogy meg tudják szerezni élelmiszereiket. Ha nem segítenek ezen, általános bérmozgalmat indul meg. A kolozsvári drágaság letörésére akciót kell kezdeni, melyben a város vezetőségének kell elsősorban résztvenni. Erre a célra kérjen a városi tanács a kormánytól nagyobb összegű pénzesélyt, vagy próbáljon meg a ko-

Egy román naptárból

Igy vetítik a gyermekek elé az iskolajárási örömeit... Nagy Frigyesről írják, hogy mikor a gyermekek az uccán elszaladtak előle, botjával püffölte hátukat és folyton kiabálta: „Azt akarom, hogy szeressetek...”

Kolozsvári pénzügyintézetektől kamatmentes kölcsönt szerezni és szervezze meg a városi élelmiszer-üzemet, amely kenyérral, liszttel, tejjel, hússal, főzelékkel látná el önköltségi áron a város lakosságát. Az állandó választmány hosszas vita után elfogadta elvben a javaslatot és egy bizottságot küldött ki a kérdés tanulmányozására. A bizottság öt napon belül jelentést tesz azokról a módokról, amelyek alkalmasnak találhatnak arra,

hogy a kolozsvári drágaságot lehesse törni.

Itt az ideje végre, hogy a hatóságok tapukra álljanak. A munkaadók szembe helyezkednek minden bérjavítási mozgalommal, viszont a drágaság emelkedésével a munkabér reális értéke csökken hétről-hétre. Ha ezen nem segítenek, úgy hiába fognak gyárani kommunista pártot, mert az elkeseredettség nem lehet gátat vetni...

Kerenszky államcsinyt jósol Oroszországban

(Páris, szept. 5. A MAI VILÁG párisi tud.) A cári uralkodó megdöntője, az első orosz forradalom vezére, az egykori orosz köztársaság elnöke, Kerenszky Sándor, aki a bolsevisták uralkodása óta Párisban él, ahol az orosz emigránsok lapját szerkeszti, nyilatkozatot tett a következőkben:

— Az orosz események mind-egyik figyelője tisztában van azzal, hogy az államcsiny Oroszországban elkérülhetetlen. Talán már holnap sor kerül rá, talán csak három hónap múlva, esetleg három esztendő múlva. Azt azonban teljes határozottsággal meg lehet jósolni, hogy a szovjet diktatúrát ugyanolyan sors fogja érni, mint az összes eddigi diktatúrát. Miként állanak a viszonyok Oroszországban? A jelenleg uralkodó Stalin-kormány száműzte Trockijt, Radeket, Zinovjevot és Rakovszkijt. Ennek ellenére tovább folyik a harc Stalin és a száműzött vezérek hívei között. Stalin ugyan a helyzet urának látszik, azonban győzelme látszólagos.

— Ettől eltekintve azonban a kormánnyal szemben való elégedetlenség egyre nagyobb arányokat ölt, aminek az a főoka, hogy a munkások nyomora egyre növekedik. Az 1921 évi éhínség következtében a kormánynak a gazdasági rendszer reformjához kellett fanyalodnia, ami 1924—1925-ben az in-

ség enyhüléséhez vezetett. Azóta azonban újabb reakció következett be. Oroszország ma nem szocialista, sőt nem is szovjet-köztársaság. A gazdasági rendszer lényegében kapitalisztikus, lévén az állampitalizmus egyik fajtája. Ebből az okból lassan, nehézkesen dolgozik, az élelmiszerek készítése és felosztása a legnagyobb nehézségek középette történik. A hosszadalmas formalitások megakadályozzák a tempó gyorsítását.

— Oroszország legfontosabb problémája a politikai és gazdasági szabadság helyreállítása, mivel addig nem virágozhat fel, amíg a magánvállalkozási kedv nem tér vissza. Elsősorban a külkereskedelmi monopóliumot kell megszüntetni. Minden állam örvideni fog, ha kereskedelmi kapcsolatokat teremthet Oroszországgal. A jelenlegi kapitalizmust tehát fejleszteni kell és pedig liberális alapon. Stalin és társai azonban képtelenek erre és ezért bukásuk már csak idő kérdése. Az antibolsevista és demokratikus orosz emigránsok többsége nem akar erőszakos forradalmat, hanem megvárja az eseményeket.

Eddig a nyilatkozat, melyből az derül ki, hogy Kerenszkynek és társainak sürgős a változás, de kérdés, hogy az orosz népnek is ilyen sürgős-e? Oroszország a rejtelmek hazája és tíz év után ugy látszik nemcsak az idegeneknek, hanem egykori vezetőjének, Kerenszkynek is.

Hotel Metropol Bukarest

A királyi palotával szemben

Modern confort!

MAI VILÁG

Modern confort!

minden olvasója

15% kedvezményt kap a szobárákban

ha felmutatja ezt a hirdetést!

A panama Eldorado újabb fejleményei

Az angolok már huszmillió lejt folyósítottak az eltulajdonított állami petróleumföldökért -- A leleplezés előtt néhány nappal lett volna esedékes 100 millió lejt

Averescu tábornok egy külföldi lapban mond el intimításokat a petróleum panamáról

(Bucuresti-Bukarest, szept. 5.) Tegnap folytatták a petróleumpanama vizsgálatát Manolovici, Bur-san, Ionescu, és Tiseanu tanuk, a kiket a vizsgálóbíró beidéztet, nem jelentek meg, úgyhogy elővezetési parancsot adtak ki. Kihallgatták Lacey Villiamot, a Silvana részvénytársaság angol igazgatóját, aki előadta, hogyan vásárolta meg egy angol szindikátus az Eldorado petróleumterületeit. A vételár 60 millió lejt volt és 100.000 font sterling részvény. Az Eldorado megkapta az első részletet 20 milliót. A második részlet augusztus 20-án volt esedékes, de a botrány kitörése következtében az angolok megtagadták ennek a részletnek a fizetését, míg a helyzet nem tisztázódik.

A vizsgálat máris megállapította, hogy Zecu tudomással bírt arról, hogy a szóbanforgó terület állami tulajdon.

A törvényszék megerősítette a petróleumpanamisták letartóztatását

Az ilfovi törvényszék tegnap tárgyalta a dambovitai petróleumpanamisták ellen kiadott letartóztatási végzést, a törvényszéki tárgyaláson több mint tizenkét ügyvéd védte a panamistákat, kérve azonnali szabadlábrahelyezésüket.

A tárgyalás folyamán heves szóváltás keletkezett több ízben a védők és a vádat képviselő Missir ügyész között. A törvényszék az ügyész álláspontját tette magáévá és azzal az indokolással, hogy a kényes ügy vizsgálatának érdekei föltétlenül megkívánják a panamisták további fogvatartását,

a törvényszék helybenhagyta a vizsgálóbíró által kiadott letartóztatási végzést

Mindössze egy vádlott szabadlábra helyezését hagyta jóvá. A panamával vádolt tisztviselők a törvényszék határozata ellen a táblai vádtanácsba fordultak.

Averescu tábornok szenzációs nyilatkozata a panama multjáról

A „Fränkischer Kurier“ legújabb részletes cikkben foglalkozik a dambovitai petróleumpanamával, és többek között feltűnést keltő nyilatkozatot közöl Averescu tábornoktól, aki nyilatkozatában leleplezi a panama multját. Averescu tábornok többek között rámutat arra, hogy a néppárt uralomra jutása alkalmával az ipar és kereskedelemügyi miniszter 38541. számú átiratában megbizta a tra-

gikus végetért Comsa Petrescu főügyészt, hogy

lépjen közbe és bármilyen eszközökkel is védje meg az állam érdekeit

a dambovitai petróleumföldök körül történő gyanús ügyekben.

A bürokratikusság rendszer folytán a hivatalos vizsgálat megindítása hónapokig tartott és nem sikerült a panamákat idejében leleplezni, mert sok akta hiányzott, amelyekről azt hitték, hogy a világháború alkalmával semmisítették meg.

1927 január 30-án a főügyész személyesen jelentést tett a kormányának a dambovitai vizsgálat

állásáról, mielőtt azonban a tényleges büntügyi vizsgálatot be lehetett volna fejezni, bekövetkezett az emlékeztető „tégla“-eset, amely után az avereskánusok távoztak a kormányról és a liberálisoknak adták a helyet.

Averescu tábornok nyilatkozata sok kommentárra ad alkalmat és ez újabb alkalom arra, hogy még jobban felkavarja a petróleumpanama hullámaikat.

A fővárosi sajtóban különösen Stelian Popescu igazságügyminiszter szerepéről folyik jelenleg heves vita és olyan fordulatról suttognak, amely a petróleumpanama összes eddigi részleteit föltülmulják.

Mária királynő több órás kihallgatáson fogadta Maniu Gyulát

(Targumures-Marosvásárhely, szept. 5. Saját tud.) Mária királynő szovátai tartózkodásának programjában változás állott be, amennyiben tíz napra tervezett szovátai nyaralását pénteken megszakítja és visszautazik Bukarestbe.

A királynő megérkezése után fogadta Papp Danila hadtestparancsnokot, Popescu tábornok vásárhelyi helyőrségparancsnokot, Bianu állambiztonsági vezérfelügyelőt és Barcanescu megyei prefektust.

Igen érdekes jelenet játszódott le később Mária királynő és Vajda

Sándor, valamint Dan Sever nemzeti parasztpárti vezeték között. A nemzeti parasztpárti vezeték a királynőt fűrdőkabinja bejáratánál várták és mikor megérkezett, néma főhajtással üdvözölték. Mária királynő azonban szívélyesen kezet nyújtott Vajda Sándornak és Dan Severnek és hosszasan elbeszélgetett a politikussal.

A délután folyamán a királynő Maniu Gyulát fogadta kihallgatáson, amely az esti órákba nyúlt bele. Politikai körökben érdekes kommentárokat fűznek a hosszantartó kihallgatáshoz.

Megbukott a bolgár kormány

(Szófia, szept. 5. A nösszan üzdő bolgár kormányválság, amelyet a szófiai angol és francia követek együttes demarsa idézett fel, a keddi napon elérte csúcspontját s a Liapeseff-kormány, miután látta, hogy más kivétel ut nincsen, elhatározta lemondását. Anglia és Franciaország együttes demarsának tudvalevően az volt a célja, hogy

a Liapeseff-kormányt a bolgár forradalmi komitéval szemben való energikus és határozott fellépésre bírja.

A macedón forradalmárok legnagyobb protektora hír szerint maga Volkoff hadügyminiszter volt. Az angol és francia diplomáciai lépésnek viszont Buroff külügyminiszter személyében akadt magában a kormányban erős híve, akit kívülről Cankoff volt miniszterelnök, a Stambulizky-kormány megdöntője támogatott, aki mögé mint egy 40 képviselő tömörült.

Buroff és Cankoff erőteljesen sürgették, hogy az angol-francia követeléseknek tegyenek eleget, mert különben

Bulgária nem tudna a népszövetségi kölcsönhöz jutni,

amely egyedül segítheti át az országot a gazdasági válságon. Buroff külügyminiszter hétfőn kijelentette, hogy amennyiben Volkoff hadügyminiszter nem távozik a hadügyminisztérium éléről, a Népszövetség genfi ülészakán nem képviseli Bulgáriát.

Annyit maga Liapeseff is kénytelen volt elismerni, hogy Volkoff egy idő óta tulságosan sokat foglalkozott a politikával és nyugdíjaztatott minden olyan tisztet, aki nem osztotta politikai felfogását. Buroff és Cankoff a hadsereg megtisztításának a hívei voltak és követelték, hogy minél előbb ültessenek más katonát a hadügyminiszteri székbe, mert különben az a veszély fenyegetne, hogy a hadsereg politikai tényezővé válik és Volkoff esetleg államcsínyt kísérel meg.

Buroff külügyminiszter bejelentette a nyilvánosság előtt is, hogy lemond és nem megy Genfbe, ha Volkoff tovább is miniszter marad.

A Liapeseff-kormányban annak ellenére, hogy Moloff pénzügyminiszter már Genfben van, nem igen volt

más választása, mint hogy lemondjon, hogy így azután a Liapeseff-kabinet újjaalakításánál a hadügyminiszter már ne kerüljön vissza állásába. Minden valószínűség szerint Takarcseff tábornok, a vezérkar jelenlegi főnöke veszi át a hadügyminiszteri tárcát és nagyon valószínű, hogy

Cankoff is tagja lesz az új kabinetnek.

A Liapeseff-kabinet utolsó minisztertanácsán Volkoff már nem is vett részt.

Gáncsolták a Népszövetséget kisebbségi politikája miatt

(Genf, szeptember 5. A Mai Világ tud.) A Népszövetség közgyűlésének mai ülése is zsúfolásig megtelt karzatok előtt folyt le. Egyik első emeleti karzat első sorában a mai ülésen ott volt Bernard Shaw író és felesége is.

A közgyűlést délelőtt fél tizenegy órakor nyitotta meg Sahle elnök. Bejelentette, hogy a kínai és a holland fődelegátusok kértek szót a főtítkári jelentéshez. A kínai felszólaló a Népszövetség működésének kínai vonatkozásait kísérte bíráló megjegyzésekkel, míg az utána következő Bekerts holland szónok a Népszövetség munkásságának egészét, a leszerelés ügyétől a gazdasági természetű tevékenységig vette boncké alá. Elismeréssel szólt a Kellog-egyezmény megalkotásáról, viszont a döntőbíráskodás védelmét elégtelennek tartja. Szólt még a nemzetközi biztonság ügyéről, a lőszer és fegyverkereskedelem ellenőrzésének hatályosabbá tételéről s beszéde végén megállapította, hogy

a kisebbségi kérdés népszövetségi eljárása fogyatékos és ez a legnagyobb veszélye a békének.

Spanyolország visszatérése a Népszövetségbe még egyáltalán nincs tisztázva. Briand minden befolyását latba vetette, hogy a spanyolok a tanácsba ismét állandó szavazati jogot nyerjenek majd mikor ennek elérése lehetetlennek látszott, a félig állandó tagsággal is megelégedett volna. A skandináv államok még ezt is elleneztek. Az északi népek kormányainak nevében maga Sahle elnök szólt hozzá a kérdéshez s kifejtette, hogy

a lengyelekhez hasonló tagságot sem biztosíthat a Népszövetség a visszatérő Spanyolországnak,

mert esete nem azonos Lengyelországgal. A lengyeleknek a németek Népszövetségbe lépésekor kivételesen meg lehetett adni a félig állandó tagságot, de az kivételes eset volt. A hatalmak tehát egyelőre még nem találták meg a módot, hogy a spanyolok visszatérési útját egyengessék.

TUNGSRAM RÁDIÓCSŐ

A
LEGELSŐ

URANIA-MOZGÓ

Ma szenzációs premier!

ÖKÖLHARC

Nagyszerű dráma a világháborúból. E filmben a legrémesebb tankütközések és legizgalmasabb boxmérkőzések láthatók. — Főszerepben a híres **Richard Bartlemess**

MONOPOL PANAMET-FILM

Két vakmerő betörés történt tegnap éjszaka Kolozsváron

Ismeretlen tettesek feltörték a Baritiu-liceum kasszáját, a „Mircea” gyógyszerértárból pedig tizenöt ezer lej loptak el

(Cluj-Kolozsvár, szept. 5. A Mai Világ tud.) Tegnap éjszaka két vakmerő betörés történt Kolozsváron. Az egyiknek a színhelye a Malom-uccai Baritiu-liceum volt, ahol az éjszaka leple alatt ismeretlen tettesek behatoltak a gimnázium igazgatói szobájába és ott felcsiszolták a szekrényeket, majd alkulosokkal a gimnázium Wertheim-szekrényét próbálták feltörni.

A betörőknek azonban csak a kassza két lakatját sikerült feltörni, mert az ajtótestben levő zárba beletörtött az alkulca. Hosszas is sikertelen próbálkozás után a betörők eredménytelenül távoztak.

A bevezetett vizsgálat megállapította, hogy a betörők a Szamoson átjöttek, bemásztak a gimnázium udvarára és onnan közelítették meg az igazgatói szobát, amelynek ajtaját könnyű szerrel felcsiszolták.

A vizsgálat folyamán egy aktatászkát is találtak a félig feltört kassza mellett, amely modern betörőszerszámokkal volt tele s amelyet a betörők nyilván szórakozottságukban felejtettek az irodában. A rendőrség már a betörők nyomában van.

Ugyancsak tegnap éjszaka ismeretlen tettesek betörték a Ferdinand király uton levő Mircea gyógyszerértárba, amelynek pénzeszkasszáját feltörték és onnan tizenöt ezer lej készpénzt loptak el. A betörők a gyógyszerértárban oly körültekintően dolgoztak, hogy a legcsekélyebb nyomot sem hagyták maguk után hátra.

A nyomozó hatóságoknak az a gyanújuk, hogy egy a Baritiu-liceumból, mint a gyógyszerértári betörést ugyanazon személyek követték el. A nyomozás mindkét betörés ügyében folyik.

Letartóztatták az adóbehajtásoknál revolverrel lövöldöző falusi jegyzőt

Erőszakkal tépte ki a pénzt a parasztok kezéből a jegyző, hogy utána elsikkassza a behajtott pénzeket

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. Saját tud.) A kolozsvári Patria hetilap cikkében számol be Neteu lívadói jegyző letartóztatásáról, kit a dévai ügyészség a viselkedésének egész sorozatáért őrizetbe vett. A lap szerint Neteu jegyző körzetében az adóbehajtásokat és intézte és a beállkasszált pénzt saját céljaira fordította. A jegyző, kit mindent elkövetett, hogy a parasztoktól elszedje utolsó filléréket is, állandóan revolverrel járt és az adóbehajtásoknál lövöldözött. Mikor a jegyző egy faluban megjelent, hogy behajtsa az adót, sohasem ment egyedül, hanem mindig felfegyverkezett emberekkel vitt magával. Ezek összegyűjtötték a falu népét a községházán és akkor a jegyző is megjelent közöttük. Mielőtt egy szót is szólhat volna a parasztokhöz, elővette a revolverét, leadott vele 6-7 lövést a levegőbe, majd harsány hangon ráordított a legközelebb álló emberre:

— Mennyi pénz van?

A jegyző megsemm várta, hogy a megijedt ember előszedje a pénzt, hanem durván kiragadta kezéből a

pénztárcáját és akármekkora összeg volt benne, az egész pénzt ott tartotta adóba, mégha az állam követelése kisebb is volt.

Avram Visceanu lívadói földműves zsebéből erőszakkal ezer lejt vett ki Neteu jegyző azzal, hogy ez a pénz adóba kell, habár a földműves adótartozása nem tett ki

többet 300 lejnél.

A parasztok sorozatos panaszaira a petrosényi adóhivatalban is figyelmesek lettek és Moga adóhivatalnok Toma Jenciu állami ügyvéd segítségével leleplezte az erőszakoskodó visszaéléseket elkövető jegyzőt, akit fejbentésükre a dévai ügyészség letartóztatott.

Egy utasszállító repülőgép ismét lezuhant

Nyolc halott közöttük két kis gyermek

(Páris, szeptember 5.) A Havas távirati troda egyik sanfranciskói lap külön tudósítójának jelentését közzéve arról, hogy az északamerikai Idaho-állambeli Hooke Teley közelében borzalmas repülőszerecséltenség történt. Az Oregoni Légi Forgalmi Társaság egyik menetrendszerű utasszállító repülőgépe Salt Lake City felé vezető légi útvonalon lezuhant s nyolc utasa szörnyethalt. Az utasok között két

fiatal leány és két kis gyermek is a katasztrófánál életét veszítette.

A véletlennek szomorú összeállítására, hogy két szerencsétlenség is történt egymásután, de nem szabad elfelejteni, hogy Franciaországban napi negyven ezer, Németországba napi hatvan ezer kilométert tesznek meg ma már a repülőgépjáratok, ugyanekkora úton az autó, vagy vonatszerencsétlenségek sokkal gyakoribbak.

Csucsán is megisméltődött a Balan mese rémhistoriája

Ismeretlen tettes Balannak adva ki magát, névtelen levélben megakarta zsarolni a csucsai primárt

(Cluj-Kolozsvár, szept. 5. Saját tud.) Terente, Tomescu és Munteanu neves utódnak, Balannak az ország minden részében akadnak imitátorai, akik a „mestertől” ellesett fegyverekkel próbálkoznak megfélemlíteni a lakosságot.

Bukarest és több régi község után legutóbb Csucsán ismétlődött meg a Balan mese rémhistoriája még pedig olyan formában, amely tehetségtelen kópíja az igazi Balan technikájának.

Tegnap délután ugyanis egy paraszt állított be a csucsai primárhoz és egy levelet adott át, amelyet — bevallása szerint — az erdőben kapott egy gyanús kinézésű embertől, aki husz lejt adott neki a viteldijért.

Miután a primár felbontotta a levelet, meglepetve tapasztalta, hogy tele van halálos fenyegetésekkel, aláírásként pedig Balan neve szerepel. A levél ismeretlen írója felszólítja a pri-

márt, hogy 24 óra lefolyásán belül helyezzen el az erdőben levő nagy kútnál 100 ezer lejt, ellenkező esetben két napon belül meggyilkolják, házáat felgyújtják és egész vagyonát elrabolják.

A levél kézhezvétele után a halállal megfenyegetett primár azonnal megjelent a csendőrségen, ahol prezentálta a fenyegető levelet.

A csendőrség bevezette a nyomozást a legújabb Balan-mese ügyében, amelyről egyébként a kolozsvári csendőrpáncsnokságot is értesítették.

Itt írjuk meg, hogy Stieger Vilmos nevű fegyencet, aki néhány héttel ezelőtt megszökött Ocnele Mariból, tegnap elfogták. A hatóságok azt hiszik, hogy Balan társaságában működött és a feketealmi gyilkosságban is részt vett, sőt Balan Stieger autóján szökött más vidékre.

Eladóvá teszik a kolozsvári „Nerva” szanatóriumot

Nyolcemillió lejbe szabta meg a gyógyintézet árát a felszámoló bizottság

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 5. A Mai Világ tud.) A kolozsvári „Nerva”-szanatórium felszámoló bizottsága legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a szanatóriumot eladja. A felszámoló bizottság opciót is adott egy ismert nevű kolozsvári orvosnak a szanatórium eladására, melynek minimális árát 8 millió lejben szabta meg. Az eladás ügyében több irányban folynak tárgyalások. Komoly tárgyalások folynak a szanatórium megvételére a kolozsvári keresztény egyházak részéről, más oldalról pedig több román orvos mutat vásárlási kedvet.

A felszámoló bizottság a szanatórium értékesítéséig tovább vezeti a gyógyintézet üzemét és azt az újítást hozta be, hogy bármelyik orvos becsálthatja kezelésre a beteget, akit a szanatórium tartózkodása alatt szabadon kezelhet továbbra is, anélkül, hogy a szanatórium orvosi karát igénybe vennie.

Az egyházakkal a tárgyalások nem vezettek sikerre, már pedig csak egy orvosi konzorcium, vagy közintézmény vehetné át tulajdonába ezt a sok luxussal berendezett szanatóriumot.

Egyedül állok paplan-, ágynemű- és huzatárakban!
REKORD-PAPLANÁRUHÁZ
Cluj, Str. Vlahuță (v. Bolyai-u.)
Rendelést bárkóvá pontosan utánvétellel szállítok!

Hárommillió munkanélküli Amerikában

A munkások Hoover ellen

Tegnap számunkban hírt adtunk már arról, hogy a munkásság az amerikai választásokon szembe fordul az uralmon lévő republikánus párttal. A munkásság gyűléséről most az alábbi bővebb részletek is érkeztek:

(Newyork, szeptember 5. Saját tud.)

Az amerikai munkásszövetség főtákará, Frank Mormisson, az Illinois-állambeli Springfield városában feltűnést keltő beszédet mondott, amely újabb bizonyítéka annak, hogy a munkáspárt a küszöbön álló elnökválasztásokon a republikánus párt ellen fog felsorakozni.

Mormisson gunyosan idézte a republikánus pártnak azt az állítását, hogy Amerikában a republikánusok uralma óta soha nem látott jólét uralkodik.

A munkanélküliek száma a legújabb adatok szerint hárommillió, ami annyit jelent, — mondotta Mormisson — hogy tizenötmillió amerikai polgár kenyér nélkül van, tekintettel arra, hogy minden munkanélküli legalább négy családtag esik.

Az Egyesült Államok lakosságának nyolcadrésze tehát nem tudja, mit eszik másnap és nem teszik-e ki lakásából. Minden nyolcadik amerikai polgár a legnagyobb bizonytalanságban várja a holnapot és ezt nevezi a republikánus párt soha nem látott jólétnek. Mormisson véleménye szerint a munkanélküliség oka a termelés egyre jobban érvényesülő racionalizálásában keresendő.

A legjobb kormányzat az, mely megtanít arra, hogyan kormányozzuk önmagunkat. (Goethe.)

Harold Lloyd

GYERE TE BÜNÖS

V I G J Á T E K

STANIOL

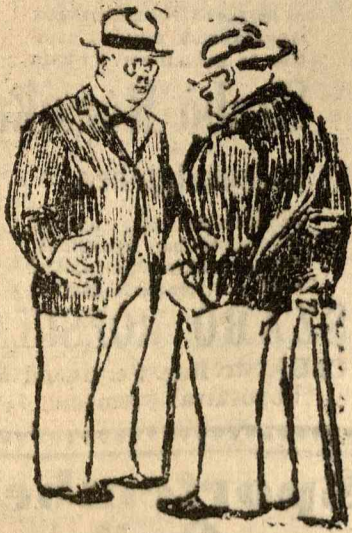
a legdusabb választékban, a legszébb mintákban a vezerképviselőnél:

LEPAGE | CLUJ

Kérjen még ma ajánlatot!

H I R E K

A természetbarát

— A, van szerencsém. Hát megjötték már a nyaralásból?
 — Meg, Hat hétig voltunk oda.
 — És persze maga mint nagy természet barát, gyönyörben uszott a hat hét alatt?
 — Oh, az én természetbarát voltom csak részleges örömet okozott. Vilünk volt ugyanis az anyósom.
 — Na és?
 — Az ő természetének viszont nem vagyok barátja.

A világhírű bohóc — filozófiai disz doktor

A budapesti sajtóban néhány nappal ezelőtt szerényen huzódott meg a hír, hogy a budapesti egyetem ünnepélyes keretek között avatta föl a filozófiai tudományok disz doktorává Charles Adolphe White Grewe angol állampolgárt. A „Matin” most e hírrel kapcsolatban érdekes leleplezést közöl.

Eszerint Charles Adolphe White Grewe, a budapesti egyetem új disz doktora tulajdonképpen nem más, mint az a világhírű bohóc, aki Grock néven mulattatja több mint tíz éve Európa fővárosainak közön-

ÉVA GRÓFNŐ a legszebb operette!

ségét. Grock angol bohóc neve az artistavilágban közvetlenül az olasz Fratinelli fivérek mögött áll, akik az egész világ leghíresebb bohócai. A „Matin” leleplezésével kapcsolatban arra is rámutat, hogy mi rejtezik a világhírű angol bohóc budapesti disz doktorsága mögött. A „Matin” szerint Grock 25 évvel ezelőtt Bethlen István magyar miniszterelnök angol házitanítója volt, tényleg magas műveltségű ember, ki rájött a filozófia leglényegére, ami nem más: boldoggá tenni, ha csak pillanatokra is az embereket. Már pedig a nevetés kopogtatás a boldogság kapuján.

— Allhir a nagyváradi színházról. Nagyváradi tudósítónk jelenti: Napok óta azt a hírt terjesztik itt, hogy a váradi színházat Gróf László kapta meg. Ezzel szemben a városi tanács a legkategorikusabban leszögezte, hogy a hír minden alapot nélkülöz, a színházra Janovics Jenő kapott engedélyt, a város vele már szerződéses viszonyba is lépett, amely egyformán kötelezi mindkét felet, tehát az egész nem egyéb, mint felelőtlen elemek kacsa.

— Kellog államtitkár elhagyta Európát. Kellog amerikai államtitkár tegnap feleségével együtt a Detroiti görzében Cherbourg kikötőjébe érkezett. Patrasszállásakor a kikötőváros főpolgármestere fogadta a hajóállomáson és átnyújtotta Briand választáviratát, melyben a francia külügyminiszter köszönetet mond a kormány nevében Kellognak Bokanowsky kereskedelmi miniszter tragikus halála alkalmából a francia kormányhoz intézett részvétlívratáért. Kellog és felesége ma éjjelkor a Leviathan luxushajó fedélzetére szállt át a hajó röviddel ezután felszedte horgonyait s elhagyta Amerika irányában a cherbourgi kikötőt. A Leviathanon utazik különben Lewine amerikai oceánrepülő gyáros is, aki ugylátszik, megunta az európai oldalról megkísérlett oceánrepülő próbálkozásokat s egyelőre lemondott az oceánrepülésről. A Leviathan vizi Levine mostanában vásárolt Junkers-gépet is. Lewine elindulását váratlan bonyodalmak előzték meg. A rendőrség ugyanis azon a címen, hogy nem volt rendben az utlevelük Acostával együtt letartóztatta a világhírű pilótát, a repülőgépet pedig lefoglalta. Levin hosszas igazoltatás után tisztázhatta magát.

— Akit halálra ítélték, majd felmentettek és újra elítéltek életfogytiglanra. Budapestről jelentik: Evekkel ezelőtt Biharnagybajom községben átlótt szívvel találták meg Szányi István gazdálkodó feleségét. A gyanu a férjére irányult, akit az elsőfokú bíróság bűnösnek mondott ki gyilkosság büntetésében és kötélfaltal halálra ítélt. A tábla megsemmisítette az első bíróság ítéletét és felmentette a vádlottat. A legfelsőbb felelbiteli fórum az ügyész felebbezése folytán ismét kimondta Szányi bűnösségét és életfogytiglani fegyházra ítélte el. Az elítélt védője újrafelvételi kérelemmel fordult a bűnperben a büntetőtörvényszékhez, ahol tényleg el is rendelték a bizonyítás kiegészítését. A vizsgálóbíró tegnap kiszállt a helyszínre és tanukihallgatásokat eszközölt. A kihallgatott tanuk mindannyian az elítélt ártatlansága mellett vallottak és azt igyekeztek valószínűvé tenni, hogy Szányi felesége öngyilkosságot követett el és az elítélt nem hitvesgyilkos. Jogász körben nagy érdeklődéssel várják az ügy fejleményeit.

ÉVA GRÓFNŐ

a Mánás Miska szerzőjének legújabb operetteje

— Öt ezer hamis adónyugta Gyulában. Tegnapelotti számunkban beszámoltunk arról, hogy a gyalui adóhivatalnál felfedezett adóvisszaélésekkel kapcsolatosan feljelentés érkezett a vizsgálóbíróhoz, amely szerint Velle Gheorghe főnökhelyettes is bele lett volna kavarva Hodos adófőnök visszaéléseibe. Velle, aki egyébként közbeszülésben álló gyalui földbirtokos, annak közlésére kért föl, hogy a szóbanforgó visszaélésekről semmi tudomása sincs, valamint arról sem tud, hogy ellene ilyen természetű feljelentés történt volna.

— Megkezdik a kolozsvári peritériák uccáinak rendbehozatalát. Kolozsvár városa Németországban egy hatalmas uthengerelő gépet rendelt, amely a mai napon meg is érkezett. Az uthengerelő gépet a külvárosok uccáinak rendbehozatalára fogják felhasználni és pár napon belül megkezdik a külvárosi uccák javítását.

— A kolozsvári egyetem sikkasztó titkára a magyar rendőrség szolgálatában áll? A kolozsvári liberális félhivatalos, a Natiunea, feltűnést keltsé cikkeket közöl mai számában Popescu Luluról, a kolozsvári egyetem megszökött sikkasztó titkáráról. Popescu Lulu mintegy 1 millió 700 ezer lej elszikkasztása után Budapestre szökött, hol a rendőrség egyik mulatóhelyen dorbézolás közben tartóztatata le. A sikkasztó titkár harminc napig volt csak a magyar rendőrség foglya, mert ennek az időnek elteltével szabadlábra helyezték, miután idejében nem érkezett meg a román kormány kiadatási kérelme. A Natiunea szerint a kolozsvári ügyészség idejében felterjesztette a miniszteriumba a kiadatási kérelmet, de onnan visszaküldték az ügyészséghez, hogy a kiadatási eljárásról szükséges iratokat fordítsák le franciára. Amíg az iratok Bukarest és Kolozsvár között utazgattak, lejárt a kiadatási eljárás megindításához szükséges idő és Popescut a magyar rendőrség szabadlábra helyezte. A lap cikkének további részeiben azt állítja, hogy Popescu Lulu Szegedre ment, hol a rendőrség szolgálatába lépett és a kamosztálynál rendőrfelügyelői rangban teljesít szolgálatot.

Kellog bucsudala

Kellog már a vén pupák, tovább...
 Pá külügyerek, régi cimborák...
 Ez ut Newyorkba visszavisz,
 Miniszter leszek magam is,
 Tovább, tovább, tovább...
 Föl alderásra, cimborák...

— A tordai református nagyhét. Tordáról jelentik: A tordai református nagyhét második napján két helyen megkezdődtek a bibliatanulmányozás órái. A női bibliaórák „Leányifjúságunk jövője” címen a kolozsvári Brandt Laura vezette le, a férfiaknak és nőknek együtt Tavaszai Sándor dr. teológiai igazgató tartott előadást „Hitvallásunk igazsága” címen. Délután 4 órakor ismét külön-külön konferenciákat tartottak két helyen. Férfiak számára a „Lelkipásztorok együttműködésének eszméje és megvalósítása” címen Kiss Albert esperes vezette be a konferenciát, nők számára Farkas Jenőné esperesnő vezetésével „A református nő a családban” címen indult meg igen komoly és nagy problémákat feltáró konferencia. Este az ótordai templomban templomi ünnepély fejezte be a napot. A műsoron Szécsi Ferenc felvinci lelkész imája, bibliaolvasása és áldásán kívül Csutak Vilmos, a sepsiszentgyörgyi kollégium igazgatója tartott előadást „Torda az egyháztörténelemben” címen. A műsort Fellner Győző dr. művészi énekszámai és közénekek töltötték ki.

ÉVA GRÓFNŐ

az idei évad első operette-ujdonsága

— Nem sikerült repülő-bravur. Berlinből jelentik: A Wolf távirati iroda madridi jelentése szerint Assolant és Lefevre francia aviatikusok tegnap délután három órakor kénytelenek voltak az erős ellen-szél miatt visszafordulni, de nem tudtak keleti irányban visszafelé repülni és ezért nem a francia partot, hanem az észak-afrikai Casablanca felé az afrikai partot érték el. A francia pilóták talán két-három nap múlva újra megkísérik az oceánrepülést annak ellenére, hogy a francia meteorológusok már nem tartják alkalmasnak az oean feletti uralkodó légköri viszonyokat, az oceánrepülés megkezdését.

Hodzsa Milán

A régi magyar parlament egyikkori nemzetiségi képviselőjét emlegetik a jövő csek kormány fejének.

— Háromszázan vannak Nagyváradról beidézve a kolozsvári hadbíró-séghez, a kommunista monstre-par szeptember 10-1 tárgyalásra. Nagyváradról jelentik: A kolozsvári hadbíró-ság szeptember 10-án egy kommunista monstre-pert tárgyal, melyre több mint háromszáz egyént idéztek be Nagyváradról. A megidézettek között szerepelnek: Bucico Corjoan, volt polgármester, dr. Simonea György és dr. Craciun András városi tanácsosok, dr. Fried János, a Kereskedelmi Csarnok titkára és számos újságíró és munkás. A kommunista pernek Nagyváradról 70 vádlottja van.

— Gyilkosság. Kolozsváron a két Cipicigan testvér — nem azonosak a futballistával — agyonverték László József kocsiist. Letartóztatták őket.

— Birói utra terelődik Leitner Fülöp dr. házigazda és lakói közötti konfliktus elintézése. A Mai Világ legutóbbi számában ismertették azt a konfliktust, amely Leitner Fülöp dr. orvos és Hosszu-ucca 15. szám alatti háza lakói között tört ki egy építkezésből kifolyólag. Az ügyben Mihali Tivadar kolozsvári polgármester is közbenjárt, aki beidézte hivatalába a feleket és békés uton próbálta elintézni a felmerült konfliktust. A polgármester egyeztetési kísérlete sikertelen maradt és így az ügy teljesen elmergesedett. A lakók most birói uton fogják érvényesíteni jogaikat.

— Árviz Koreában. A Wolff távirati iroda vladivosztoki jelentése szerint Korea egész területén megáradtak a folyók. Az esőzések következtében több helyütt árviz borította el a partmenti községeket s több mint 3000 ember lett hajléktalan. Az árvizkárosultak segélyezésére megindultak az akciók.

ÉVA GRÓFNŐ premiereje: szombaton

Az árviz óriási károkat okozott a terményekben több faluban egész sereg ház összedült. A veszélyeztetett területeken a mentés már folyamatban van, de még mindig mintegy 1500-ra tehető azoknak a száma, akiket a folyton emelkedő áradat életveszedelembe sodort és akik megmentése ezideig nem sikerült.

Amit a földosztásról hivatalosan tudnak

310711 egyén részesült Erdélyben a földosztásban

(Bucuresti, szeptember 5. A Mai Világ tud.) Néhány nappal ezelőtt közöltük a hivatalos számadatokat az agrárreform eddigi munkálataira vonatkozólag. Chitoui, a Cassa Inpropriatarii igazgató most a következő számadatokat bocsájtja rendelkezésünkre a csatolt területek földosztásáról: Erdélyben a földosztásban részesülendők listájára felvettek 490.528 igényjogosultat, akik közül 363.664 román, 126.864 más nemzetiségű, 1928 szeptember elsejéig ezek közül földosztásban részesült 227.943 román, 43.727 magyar, 18.475 német, 6278 szász, 4513 szerb, 3939 cigány, 2176 cseh-szlovák, 984 bolgár, 434 ruthén, 184 zsidó, 83 orosz és 1967 más nemzetiségű. Összesen tehát Erdélyben földosztásban részesült 310.771 egyén.

Bukovinában az igényjogosultak listájára felvételtek 77.911 és pedig 47.666 román, 29.45 más nemzetiségű, akik közül szeptember elsejéig földet kapott 45.958 román, 18.299 ruthén, 4659 német, 868 magyar, 406 cigány, 137 zsidó, 98 orosz és 841 más nemzetiségű.

Besszarábiában 1927 szeptember elsejéig összesen 357.016 egyén részesült földosztásban, köztük 262.536 román és 94.480 más nemzetiségű.

ISKOLA

szezon kezdetével vászon, paplan, fehérnemű és ruhaszükségleti cikkeiket legolcsóbban csakis a

Partie Textiláruházban a régi

DICK

üzletben **MARIA** No. 7
Str. Reg.

APRÓHIRDETÉSEK

Ebben a rovatban minden szó 2 lej. Vastagabb betűvel szedve 4 lej. A legkisebb apróhirdetés 25 lej. Álláskeresőkre részre egyszerű hirdetés 20 lej. - Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Bármilyen irodába állást keres fiatal urileány. Cim a kiadóban.

Főtéről pár lépésre gyönyörű szép szoba, fűdőszobával; ugyanott irodának vagy orvosi rendelőknek alkalmas három szoba azonnalra kiadó. Bővebbet Mester-uca (Strada Bob) 2. a házfelügyelőnél. Ezenfelül ezüst billentyűkkel, színházi távcső, férfi és női kerékpár, prima állapotban eladó. Cim a kiadóban.

Olcsón eladó nagy telek Szántó-uccában kis családú gazdálkodónak igen alkalmas. Érdeklődni Györgyfalvi-ut 23., Lukácsnál.

Kerekas-étteremben vasárnap este disznótor, flekken vagy bármilyen vacsora 20 lej háromfogásos ebéd 40 lejért kapható.

Foto ideál fényképész és nagyítási műterme. Piața Cuza Vodă (volt Bocskay-tér) 5. sz.

Piacshelyiség, száraz, padozva és villanyvilágítással, Széchenyi-tér 6. szám alatt kiadó.

Lakótársanót keresek csinosan bútorozott szobába, fűdőszoba használattal, Cim a kiadóban.

Tanulók felvételnek koszt- és szállással a Reszelő vágó üzemenél, Str. Bucuresti 11. (Volt Apafi-ucca).

Olcsón eladó szoba-gőzfürdő és boroshordók. Farkas-utca 11. szám.

Zálogházi árverés folyó hó 10-én 10nál N. Ileson Calea Victoriei No. 16.

Vas iratszekrényt

használtat veszünk. Polyglatt Cluj, Mátyás-utca 1.

Erdélyi Leszámitoló és Pénzváltó Bank

Részvénytársaság

Cluj-Kolozsvár, Főter 29.

Sürgönycim: ESCOMPTÉ.

Telefon: 16. 11-98, 11-99

Foglalkozik a bankszakma összes ágával

Megnyílt

ujjonan átalakítva

Diamanstein Lázár

női férfi és konfekció üzlete!

Elegáns női köpönyegek, kész és rendelés után férfiruhák kaphatók.

Nagy választék női szőrmebundákban

- Valódi női szőrmebunda . . . . . 7500 Lei.
- Elegáns női köpeny, szőrmével . . . . . 2500 Lei
- Divatos trenchcot . . . . . 1750 Lei
- Finom plüssköpeny, szőrmével . . . . . 4000 Lei
- Leányka köpeny . . . . . 1350 Lei

Hölgyeim!

A legszebb filcujdonságok megérkeztek minden színben és minden árban

Szabó Rózsika

kalapüzletében

Filcalakítások egy nap alatt a legolcsóbban készültek. Figyelmesszolgálat, olcsó árak. - szíves pártfogást kér

SZABÓ RÓZSIKA

CLUJ, Str. Reg. Ferdinand 25. Főpostával szemben.

Sportember

Ön?

Akkor bizonyára legjobb klubtársa a budapesti

NEMZETISPORT

Hétköznap 6 lej, hétfőn 15 lej

Chován, zongora iskola 144 L Hohmann-Bloch, hegedű

iskola . . . . . 144 L
Cserny-Chován . . . . . 96 L
Beritini-Chován . . . . . 168 L

Minden más iskola kottát raktárról szállítunk vidékre is 10% engedménnyel. Kottajegyzék ingyen.

HEGEDŰS KOTTÁSBOLT ORADEA-NAGYVÁRAD

Szenzációs

rádió-ujdonságok

érkeztek az

ELECTRIKAHOZ

Cluj, Calea Victoriei 1. (volt Kossuth Lajos-utca)

«»»

Hangszóró (Lautsprecher) Lei 920-tól!

KARLSBADI

6 személyes ebédlő szerviz 780 Lei

ALPACKA

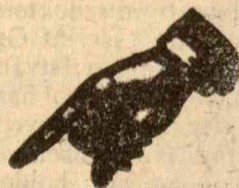
6 személyes evőkészlet 960 Lei

METSZETT

6 személyes üvegszerviz 180 Lei

TESCHER

ÜVEGUDVAR, CLUJ

KÖZGAZDASÁG

A magyar gazdák hete

Az EGE által rendezett őszi mezőgazdasági kiállítás keretében tegnap érdekes vita-előadás volt. Nagy Endre dr. ismertette a gazdaságszervezés problémáit és a szervezkedésre hívta fel a figyelmet.

A megindult vitában Teikli Domokos gróf, Bakos János, Urmósy József, báró Atzél Ede, dr. Ferenc József és báró Jósika Gábor vettek részt és elhatározták Páter Béla elnök rezolúciója után, ki-mondották, hogy a gazdakörök országosan megszervezik.

Program szerint kedden reggel 8 órakor tartották meg

a Banca Centrala heremagtisztító telepének megtekintését.

Igen szép számú és előkelő gazdakörösök gyűlt össze a Bácsi utcai telepen, ahol a megjelentek szakszerű előadás keretében tekintették meg a heremagtisztító telep üzemét. A telep, mely a modern követelményeknek megfelelően van felszerelve, még a laikus szemlélő előtt is meglepő látványt nyújtott. A telepen három Röber dupla és két darab szimula elevátorral felszerelt tisztítógép működik. A gépek egyenként napi 12 mássa ló-heré és lucemmagot képesek tisztítani. A kicsépett mag először egy elevátorba kerül, mely eltávolítja a könnyű gazokat, majd egy szitán megy keresztül, ahol a kisebb arankamagvakat választja ki.

Az ülförmán tisztított mag egy agyvevővel Wegebreiter trióba kerül, és ventilátor segítségével az uti fűmag teljesen külön választva kerül ki. A lóheremag után egy dobba kerül, mely a tokos magvakat összemorzsolja és a burkolatot eltávolítja. Az így félig megtisztított lóheremag „Lübke” 175 milliméteres trióba kerül, a mely az európai arankát választja ki és vezeti le és két osztályra osztja a már tisztított lóheremagot. Az első osztályba került mag egy 150 milliméteres úrlőrön megy még keresztül, mely a lehetőség szerint a még ki nem választott idegen anyagokat is eltávolítja.

Ezután kerül a mag elevátoron keresztül a „Bedel” amerikai arankamentesítő gépbe, ahol a mag finom vasporral keveredik össze. Ugy az aranka, mint a többi idegen magvak a vasport magukhoz szívják, míg a tiszta lóheremag nem veszi föl a vasport. A vasporral kevert magvak egy gummi hengeren keresztül hatalmas mágneses tekercsen mennek át, ahol a mágnes a vasport felvevő arankát és idegen anyagokat magához szívja, míg a tiszta lóheremag a gummitekercsen végigsiklik. A mágneses „Bedel” gépen keresztülment lóheremag most már teljesen tiszta, azonban a vasporral való keveredéstől fénye elvész. A fényezésre külön polírgép szolgál, mely egy hatalmas hengerről áll, közepén posztódarabokkal felszerelve és az elevátorokon keresztül ide került magvak egy percenként 1200 fordulatot tevő hengerrészhez préselődnek, amely a közük vegyülő vasport teljesen letisztítja.

Az innen kikerülő mag abszolút arankamentes és vetőmagnak, valamint exportra teljesen alkalmas. A telep télen csak a Banca Cen-

trala által vásárolt magvak tisztítására szolgál, azonban a tavaszi hónapokban a Banca Centrala a gazdakörösök rendelkezésére bocsátja telepét, ahol bárki bizonyos métermázsanként fizetett haszná-

lati díj mellett igénybe veheti. A telep összes gépeinek telejtisztító képessége napi 90-100 métermázsára tehető.

A jelenlevő gazdakörösök a legnagyobb meglepéssel távozott a telepről és egybehangzó vélemények szerint a Banca Centrala telepének felszerelése nemcsak bel-földön, de az európai államok barmelyikében is egyike a legszebbnek és legmodernebbül felszerelt heremagtisztító üzemnek.

Nyolc ajánlat érkezett az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank ingatlanainak megvételére

Négymillió lejt nem haladja túl az ajánlatok

(Cluj-Kolozsvár, szept. 6. A Mai Világ tudósítójától.) A csődbejutott Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank csődtömeggondnoka, mint ismeretes, eladásra hirdette a bank Rózsa-ucca 1 szám alatti székházát és a Hegedüs Sándor-ucca 1, 3, 5, 7 számú földszintes ingatlanait. A hirdetés szerint a csődtömeggondnok szeptember 5-ig kérte az ajánlatok benyújtását.

Mai napig nyolc ajánlat érkezett be a csődtömeggondnokhoz, amelyek

nagyrészt kolozsvári pénzintézetek tették a házaladás ügyében.

Az ajánlatok közel négymillió lejt ajánlanak fel a belváros egyik legszebb pontján fekvő ingatlanokért, melyeknek magas telekértékük van.

A csődtömeggondnok a mai napra összehívta a csődválasztmányt, mely valószínűleg még a mai napon megalkul és a napokban dönteni fog a házaladások ügyében.

A kolozsvári törvényszék csődbíróságának vezetője, dr. Crucin Honoriu

szeptember 20-ra tűzte ki dr. Pop Sándor királyi közjegyző kérésének tárgyalását az Egyesült Közgazdasági és Jel-

zálogbank leltározási díja ügyében. Ez a tárgyalás annyival is inkább érdekelni fogja a bank hitelezőit, mert a tárgyalás folyamán valószínűleg eldöntésre kerül nem csak a 4 milliós leltározási illeték-számla ügye, hanem megállapítják a bank tulajdonképeni csődvagyont is. Mint ismeretes Pop közjegyző leltári kimutatásában közel kilencvenmillió csődvagyont mutatott ki, amíg a csődtömeggondnok állítása szerint a vagyon alig haladja meg a harmincmilliót.

Jogászörök nagy érdeklődéssel tekintenek a tárgyalás elé, amely elvileg döntést kell hozzon a csőd-leltározási illeték ügyében.

De már le kell szögeznünk, hogy gyanus sietséget látunk az ingatlanok értékesítésében, holott a csődválasztmány még meg sem alakult. Vagy pedig az csak arra lesz jó, hogy bevezetett tények konstatálására szorítkozzék.

A kolozsvári bankok közös jutalék díjszabása. A kolozsvári bankok folyó év szeptember 15-től közös határozattal az egész országra kiterjedő egységes jutalékdíjszabást állapítottak meg. Erre a lépésre az kényszerítette a megállapodást létesítő intézeteket, hogy eddig minden intézet különböző százalékokat számított föl klienseinek a megbízások után. Most, hogy sikerült egy közös jutaléktáblázatot összeállítani, megszűnik a bankok között eddig fennálló verseny, a fél pedig bármely intézetnél eszközölheti megbízásait. Az intézetek a táblázatot helyiségenként három csoportra osztva állították össze. Az első csoportba tartozik Bukarest, ahol a jutalékok a legalacsonyabbak, a második csoportba tartoznak mindazon helyiségek, melyekben a Banca Nationalának fiókjintézete, vagy ügynöksége van. Ezen csoportban tartozó városoknál a megbízások után jutalék fél százalékkal magasabb, mint a fővárosban. A harmadik csoportba tartoznak az ország többi városai, ahol a Banca Nationalának nincsenek fiókjintézetei, itt a jutalék az utóbbihoz hasonlítva, további fél százalék emelkedést mutat.

Magyar hét Nürnbergben. Budapestről jelentik: Nürnberg város főpolgármestere már napok óta tárgyalásokat folytat Budapesten az illetékes tényezőkkel abban az irányban, hogy Nürnbergben a közeljövőben magyar hetet rendezzenek, melynek keretében a magyar képzőművészet reprezentáns alkotásait is bemutassák. A kiállítás és a magyar hét rendezéseinek összes költségeit Nürnberg városa viselné. A kiállítási díszteremben a régi nagyírú magyar mesterek kiváló alkotásai kerülnek bemutatásra, a díszterem körüli többi hatalmas termekben pedig a most élő magyar festők és szobrászok reprezentáns alkotásait helyeznék el. A magyar hét ideje alatt Nürnberg színházaiban magyar szerzők darabjait játszanak. A tárgyalások meglehetősen előrehaladott stádiumban vannak s biztosítottnak látszik egy magyar hét, mint a kiállítás megrendezése.

Senki sem vágja le azt az ágat, amelyen lóg. Becsületlen reformot nem várhatunk attól, ki hatalmát a kiküszöbölendő hajóknak köszönheti.

(Gr. Apponyi.)

REGÉNYEK REGÉNYEI

Szenzációs új, olcsó sorozat. A világirodalom érdekfeszítő, örökértékű könyveinek válogatott sorozata

- 1-3. Eugen Sue: Páris mélységei Három kötet, összesen 864 oldal. Megjelenik szeptember elején.
- 4-5. Walter Scott: Quentin Durward Két kötet, összesen 500 oldal. Megjelenik szept. végén.
- 6-7. Bulwer: Rienzi, az utolsó római tribun Két kötet, összesen 560 oldal. Megjelenik október elején.
- 8-10. Gustav Freytag: Tartozik és követel Három kötet, összesen 840 oldal. Megjelenik október végén.

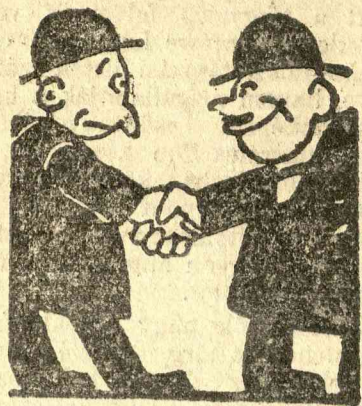
10 kötet kedvezményes előfizetési áron azonnali megrendelés esetén diszvásonkötésben, **20 aranyozással 980,- Lei, szóval egy kötet csak 98,- LEI**

A négy mű külön is megrendelhető. Ez esetben egy kötet 100 Lei. Szállítás megjelenés szerint. Előrefizetve franco. Utánvételt kötetenként 8 lei portó.

Tessék a szöveget kitölteni, aláírni és beküldeni!

T. Libraria LEPAGE könyvkereskedés — CLUJ
 Megrendelem a Regények Regényei tíz kötetes sorozatot 980 Leiért, utánvételt a megjelenés sorrendjében, a _____ számú köteteket kérem.
 Beküldtem _____ hó _____ és _____ Leit és kérem portómentesen _____
 Kelt _____
 Névalírás _____
 Pontos cím _____

Fogadjunk...

— Fogadjunk Pancser, el sem hiszi, ha mondom, hogy kezdenek anélkül a drágaság ügyében... Mit gondol Pancser ur, fog segíteni ez a drágaságon?

— Nézze, fejemtem a múlt nap az orvoshoz, hogy látja a térdem, ha hozzá nyúlok...

„Hát ne nyúljon hozzá” — mondta az orvos.

— Látja Pancser ur, azt hiszem, ennek az orvosnak igaza volt. Félek, ha a páci árakhoz hozzányúlnak, lesznek jó áraink, csak portéka nem lesz... De mit szól hozzá Pancser, hogy egy bűnségi szeszgyárat százmillió adóeltilkolásért jelentett fel a főkönyvelője.

— Nézze, ezért kell olyan főkönyvelőt venni, aki ért a hármass könyveléshez...

— Talán a kettőshöz, Pancser ur?
— Az már régen túlhaladott módszer. Egyszer könyvelje el az igazi nyereséget az én számomra. Másodszor ne mutasson ki nyereséget a társak számára. Harmadszor könyveljen el veszteséget az adóhivatal részére...

— Ejnye Pancser ur, nagyon kiismeri magát. De mit szól hozzá, hogy a Lichtenstein állami bank csődbe jutott...

— Rosszul megy a zsidóknak kérem...

— Pardon Pancser ur, téved, Lichtenstein az egy hercegség...

— Egy ilyen névvel? Csodálom, hogy meghagyták... És olvasom, hogy a román állam sorsjátékot akarták megszervezni és ebbe költötték a pénzt. Hát ez az igazi sorsjáték... Jó lenne azonban megtudni, hogy ki nyert már is annyit nálunk ezen a sorsjátékon, mely meg sincsen még... Látja, ez az igazi sorsjáték, ami nálunk készül...

— Hát játszani fog, Pancser ur?

— Majd bolond leszek. Sorsjegyeket fogok eladni, maga csacsi...

— No Pancser ur, ezt lám értette?

— És amíg él maga, ebben is maradunk...

— Apropos, Pancser ur, mondjon még egy tippet, ahol nyerni lehet!
— Használjon fiam GLADYS cipőkrémet, ezen még mindenki csak nyert...

— De Pancser ur, mondja, azért olyan vidámak a gyermekek, mert Anghelescu Prágában van?

— Törődnek is a gyerekek Anghelescuval, ha jó hozzájuk Adler ur, a Szentegyház ucca 5. alatt és a legszebb gyermekruhákban látja el őket — apjuk számlájára, de olcsón.

4000 lejért

sport- és utcai
öltönyök, felöltők

Sylveszter Ferencz

urizabóságban készülnek Cluj, Minorilor 4 sz.

A jövő félszázad gépeit

szén és olaj helyett a nap, a tenger és a szél ereje fogja hajtani, beszélni fogunk a marslakókkal és látni fogjuk egymás gondolatait

Ha valaki, aki ötven évvel ezelőtt élt, föltámadna, ugyancsak csodálkoznék mai életünkön, amelyet korszakalkotó találmányok egészen megváltoztattak.

Villamos centrálék a tengeren

Kőszén és olaj a mai élet minden energiájának az alapja és ezek az anyagok fogyóban vannak, kimerüléssel fenyegetnek. Drágák is. Fűtésre, világításra tulságos sok energia pocsékolódik el. A mai fűtési rendszert egy tudos úgy jellemzi, hogy olyan esztelen, pazarló dolog, mintha valaki a házat gyújtaná föl, hogy szalonját süthessen. A kutató emberi ész folyton munkában van, hogy olcsó és bő energia-forrásokat fedezzen föl. Nagyjából ilyen három van: a nap, a levegő és a víz ereje. Ha a Niagara vízesésének energiájával egy óriási gyártelep gépeit lehetne hajtani, még nagyobb energiát szolgáltat a tenger mozgása, csak legyen valaki, aki ezt a végtelenül hatalmas erőt szolgálatába hajtja. A levegő rétegeinek különböző hőfoka és ennek következménye a szél szintén óriási, jórészt kihasználatlan energia-forrást jelent. A napfény ereje kiszámíthatatlan értékű kincse az emberiségnek, de nagyrészt kihasználatlan. Elmulik a nyár és az óriási hőenergiából nem tudunk eltenni télire semmit. De már vannak találmányok, amelyek ostromolják az eget, a napot, a tengert. És, mint az ezeregyéji mesékben szolgálatukba is fogják hajtani.

A mai ipari élet szénmedencék körül helyezkedett el. A jövőben a széldus, vagy napfénydus földterületek lesznek a nagy ipari centrumok. A tenger partján, vagy talán magán a tengeren lesznek a gyártelepek, amelyek a tenger erejét hasznosítják. A tenger ma jóformán csak közlekedési eszköz és nyeresésterület. Abban a jövőben, amelyet a tudósok már előre látnak, a tenger lesz az emberi termelés javának színhelye, nagy villamos centrálék székhelye amelyek energiájuk és talán kultúrájuk erejét is szétsugározzák majd a világba. Megszűnik a mai ipari nagyvárosok jelentősége.

A távolbalátás

A távolbalátás problémája már meg is van oldva. Most már csak gyakorlati kihasználása következik, ami természetesen olyan lassu, mégis szenzációs módon fog bekövetkezni, mint ahogy a Marconi első dróttalan beszélgetése után a broadcasting következett. Már nem is illik fogadni arra, hogy legkésőbb husz év múlva, mondjuk Párisban élő ismerősünket a telefonhoz hívhatjuk és nem csak beszélni tudunk vele, hanem látjuk is majd, mintha előttünk állna.

Tovább is szöhetjük a látó telefon fejlődését: az ágyban fogjuk hallani és látni a newyorki Metropolitan-opera előadását. Hogy a színházak és mozik életében milyen változást fog ez okozni, azon ma hiába törnök fejünket.

Érintkezés a Marszal

Egy probléma, amely minduntalan fölűti fejét, a közeli planéták-

kal való közlekedés. Tudósok és fantaszták arra gondolnak, hogy rádió útján talán lehet érintkezést találni Mars szomszédunk esetleg élő, értelmes lényével. Egy angol fantaszta nemrég világghíresztelte, hogy ismeretlen jeleket kapott rádióon, alkalmasint a Marsból.

Ennél sokkal komolyabb az az amerikai tudós, aki dollártámogatással erős Herz-hullámokat akar küldeni a Hold felé, abból a célból, hogy a Hold ezeket visszaverje és visszafelé való útjukban fölfoghatók legyenek. A tudományos kísérletnek csak az volna a célja, hogy megállapítsa, vajjon a Herz-sugarak át tudnak-e törni az ugynevezett Heavycide-rétegen, amely földünk légkörén túl szupponálva van.

Lehet az is, hogy a szomszédos bolygókkal való érintkezés szinte magától fog elkövetkezni, amennyiben a rádió sokatigézően fog tovább fejlődni.

A hazugság kalifa

Az ugynevezett gondolatolvasás ma még szélhámosok és kuruzslók kezében van. De az orvosi tudomány és a tudományos lélektan már ugyszólván mérőeszközökkel tudja figyelemmel kísérni, sőt mérni is tudja az emberi lélek minden megnyilvánulását. De talán nincs messze az az idő, amikor megfelelő készülék segítségével látni lehet majd az emberi gondolatokat.

Ez nem is olyan boszorkányság, aminőnek első hallásra föltűnik. Az emberi gondolat kétségtelenül az agy és a központi idegrendszer terméke. Kétségtelen, hogy munkája nyomokat, megállapítható nyomokat hogy az agyban és idegekben. Csak arról van szó, hogy ezek a belső, jelenleg „titkos” folyamatnak művoltáról tisztább képet kapjanak az orvosok. Megkeresni és megállapítani a gondolkodás termékeit, amelyek alkalmasint kiválasztó mirigyek működését jelentik, a jövő orvosi tudományának feladata.

Vége lesz a hazugságnak, kép-mutatásnak! És vajjon, tovább fog-e állni ez a világ, amely hazugságokon épül föl? Tovább is farkas lesz az ember embertársához?

Londonból legújabb női kabát- és costümszövetek u. m.: Chevrous, Shettland, Flausch, Kamelhaar, Kushabure divatszövetek izléses választékban megérkeztek!!
Egyes kabátok. Mintákat vidékre küldünk
Grünwald & Steiner
női divatkülönlegességek áruháza
CLUJ, PIATA UNIRII 12

SZINHÁZ

SZINHÁZI IRODA HIREI

HETI MŰSOR

Csütörtökön: Nászéjszaka. (Operette-ujdonság, teljesen új szereposztással. Kondor Ibolyka föllépésével. Napi bérlet 2. szám, B. Sorozatszám: 8.)

Péntek: Bizánc. (A nagyon olcsó helyáras klasszikus előadások első estéje.) Mozi helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Szombat: Éva grófnő. (Operette-ujdonság, először. Karácsonyi III, Kondor Ibolyka, Sólyom Győző, Tompa Béla, Ihsz Aladár, föllépésével. Premiere bérlet 2. szám. Sorozatszám 10.)

Vasárnap délután 3 órakor: Májusi muzsika. (Operette-ujdonság mozihelyárakkal: 50, 40, 30, 20 és 10 lej. Sorozatszám 11.)

Vasárnap 6 órakor: Maruja, a kis eselődleány szerencséje. Ujdonság 3-adszor. Szám: 12.

Vasárnap háromnegyed 9 órakor: Éva grófnő. (Operette-ujdonság 2-odszor. Napibérlet 2. szám. C. Sorozatszám 13.)

Hétfő: Éva grófnő. (3-adszor. Napi bérlet 3. szám, A. Szám: 14.)

Kedd Éva grófnő. (4-adszor. Napi bérlet 3. szám, B. Szám: 15.)

Éva grófnő. Holnapután, szombaton este lesz a premiéré annak a ragyogó, új operettnek, amelyet a színház az idei évad első, nagy kirobotán sikerét várja. Az új operette címe: **Éva grófnő.** Szerzője a Mágias Miksa Alexandra világszerte ünnepeelt magyar komponistája: **Szirmai Albert.** Az Éva grófnő a tavalyi budapesti évadnak volt egyik legnagyobb szenzációja. Parádés szereposztásban fog nálunk az Éva grófnő színrekerülni: Karácsonyi Ily, Kondor Ibolyka, Kun Magda, Sólyom Győző, Tompa Béla, Ihsz Aladár, Leővey Leó, Selmezi Mihály, Olasz Lajos fogják a főszerepeket játszani. Négy egymásutáni estére van kitéve az Éva grófnő: Szombatra, vasárnapra, hétfőre és keddre. Mind a négy előadásra árusítja már a pénztár a jegyeket.

Ma este: Nászéjszaka — Kondor Ibolykával. Igen érdekes estéje lesz ma a színháznak. A legötletesebb párisi operette-ujdonságot, a Nászéjszaka-t fogják adni teljesen új szereposztással. Először fogja nálunk a parádés női főszerepet Kondor Ibolyka fogja játszani. Új lesz Betegh Bébi és Tompa Béla is.

Holnap: Bizánc, mozi helyárakkal. Herczeg Ferenc klasszikus értékű, hatalmas tragédiája: a Bizánc körül színré holnap, pénteken este az egész drámai személyzet részvételével. Poór Líli, Laczkó Aranka, Marsi Gizzi, Petróczy Alice, Székelyhidny Adrienne, Janovics Jenő, Mészáros Béla (új tag), Kemény László, Balázs Samu (új tag), Mihályfy László, Tóth Elek, Hoykó Ferenc, Ihsz Aladár, Selmezi Mihály, Réthely Ödön, Lantos Béla, Fülöp Sándor fogják a Bizánc főszerepeit játszani. Helyárak: 50, 40, 30, 20 és 10 lej.

Felelős szerkesztő:
SERESS JOZSEF

Hirdessen a Mai Világban